

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Socialdepartementet
s.sf@regeringskansliet.se
catharina.buhrgard@regeringskansliet.se
S2025/02028

Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro SOU (2025:108)

Arbetsgivarverket besvarar remissen både i rollen som förvaltningsmyndighet och i rollen som arbetsgivarorganisation.

Förslaget om att införa ett nationellt frånvaroregister med Skolverket som ansvarig myndighet, reglerat i en ny lag och en ny förordning, tillstyrks. Därutöver tillstyrks förslagen om krav på digitala tjänster och tydliga rutiner för behöriga användares hantering av personuppgifter.

Arbetsgivarverket har emellertid synpunkter kring de föreslagna förändringarna i offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Vidare avstyrks förslaget att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2027, samt även skilda tidpunkter för ikraftträdande och tillämpning.

Eventuella nya uppdrag till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bör utformas i nära samråd med berörda myndigheter, inte minst med hänsyn till pågående förändringsarbete.

Nedan utvecklas synpunkter på förslagets tillämpning och genomförande.

Förändrade ändamål för behandling av personuppgifter (avsnitten 8.6 – 8.10)

Arbetsgivarverket tillstyrker förslagen om utökade möjligheter för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att behandla personuppgifter samt införandet av en bredare formulerad ändamålsbestämmelse för myndigheterna.

Arbetsgivarverket delar bedömningen att nuvarande ändamålsbestämmelser i begränsad utsträckning ger stöd för de datadrivna arbetssätt som i dag krävs för effektiv kontroll, uppföljning och riskanalys. Bredare ändamålsbestämmelser som tydligt medger användning av dataanalys och urval skapar bättre förutsättningar för ett datadrivet och effektivt arbete.

Mot denna bakgrund anser Arbetsgivarverket att alternativ A är att föredra vid utformningen av ändamålsbestämmelserna. Alternativ A ger ett tydligare och bättre rättsligt stöd för myndigheternas arbete samt minskar risken för tolkningssvårigheter i tillämpningen.

Sammantaget bedömer Arbetsgivarverket att utredningen har gjort en väl avvägd helhetsbedömning, där behovet av utökade behandlingsmöjligheter balanseras mot ett högt integritetsskydd genom kompletterande skyddsregler, inklusive införandet av absolut sekretess vid användning av dataanalys och urval.

Nationellt frånvaroregister och Skolverkets ansvar (avsnitten 9.4.1–9.4.18)

Arbetsgivarverket tillstyrker förslaget att inrätta ett nationellt register dit utbildningsverksamheter ska rapportera frånvaro- och närvarouppgifter för barn och elever, att registret regleras i en ny lag med kompletterande förordning samt att Skolverket ges i uppgift att ansvara för registret.

Ett nationellt frånvaroregister ger förbättrade förutsättningar för ett datadrivet arbetssätt och kan bidra till bättre uppföljning och samordning samt minska risken för felaktiga utbetalningar.

Arbetsgivarverket delar utredningens bedömning att Skolinspektionen behöver få tillgång till frånvarouppgifter på huvudmannanivå och, vid behov, på enhetsnivå. Därutöver finns behov av en fördjupad analys av vilka uppgifter som ska ingå i registret, för att säkerställa en hög datakvalitet och ett ändamålsenligt underlag för uppföljning och kontroll. Det innebär att det inte bara handlar om lagstöd, utan även om genomförandeförmåga (till exempel rutiner, kompetens och systemstöd).

En förutsättning för att registret ska kunna införas är att tillgången till uppgifter i registret begränsas i enlighet med utredningens förslag. De föreslagna sökbegränsningarna för dem som arbetar med registret, liksom

kravet på skyddande tekniska åtgärder, är därför nödvändiga. Dessa skyddsåtgärder bidrar till att balansera den omfattande behandlingen av personuppgifter – varav vissa är känsliga – som införandet av registret innefattar.

Absolut sekretess för uppgifterna i registret är en lämplig utgångspunkt, eftersom registret kommer att innehålla känsliga personuppgifter som kräver ett starkt skydd.

Det kan dock finnas behov av en fördjupad analys för att säkerställa att motsvarande (eller till och med samma) uppgifter som berörda myndigheter behandlar utanför registret omfattas av ett likvärdigt sekretesskydd vid annan behandling. Det är inte en tillfredsställande ordning om jämförbara eller samma uppgifter skyddas olika beroende på var de behandlas.

Ikraftträdande och införande (avsnitten 8.11 och 9.4.18)

För att säkerställa att Skolverket ges tillräckliga förutsättningar att bygga upp och ansvara för ett nationellt frånvaroregister i enlighet med de höga krav som ställs, krävs en längre tidsram för ikraftträdande än den 1 januari 2027. Den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande avstyrks därför.

Det skapar även onödig oklarhet att ikraftträdande och tillämpning föreslås ske vid olika tidpunkter. Arbetsgivarverket föreslår därför en samlad tidpunkt för ikraftträdande och tillämpning som ger Skolverket nödvändiga förutsättningar för ett rättssäkert och ändamålsenligt införande, inklusive tillräcklig tid för teknisk och organisatorisk förberedelse.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektören Ann Follin efter föredragning av verksjuristen Patrik Havermann och utredaren Emil Björkman. I ärendets slutliga handläggning deltog också stabschef Anna-Karin Jansson, chef arbetsgivarutveckling Åsa Krook, förhandlingschef Andreas Nyström, kommunikationschef Elsa Saboonchi, chefsjurist Hanna Schmidt och gruppchefen Kristofer Jerving.

Ann Follin

Patrik Havermann och Emil Björkman

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.